

Lapsen osallisuus on aikuisen velvollisuus – keinoja osallisuuden tukemiseen

Tanja Laatikainen

1.12.2020

Pari sanaa osallisuudesta

- Lapsella on oikeus **ajatella, valita, kommunikoida** ja **toimia** itselle mieluisalla tavalla.
- Lapsella oikeus **saada itseä koskevaa tietoa** ikätason mukaisesti.

Pari sanaa velvollisuudesta

- **YK:n lasten oikeuksien sopimus (1991)**
 - Lasten näkemysten kunnioittaminen (artikla 12)
- **YK:n Yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista täydentävä ihmisoikeussopimus (2016)**

Miksi erityishuomio on tarpeen?

- Kehitysvamma on vamma ymmärrys- ja oppimiskyvyn alueella, ja se **vaikeuttaa vuorovaikutusta ja kommunikointia.**
- Jotta lapset tulevat kuulluiksi, vaatii aikuisilta **enemmän aikaa** kuin muiden lasten kanssa.

Miten tuen osallisuutta?

- Ole **kiinnostunut** lapsen mielenkiinnon kohteista
- Anna **aikaa**
- **Ennakoi**
- Hae **yhteyttä** lapseen
 - Katseella
 - Piirtämällä
 - Valokuvilla ja videoilla
 - Esineillä, leluilla, peleillä

Miten tuen osallisuutta?

- Tarjoa valinnan **vaihtoehtoja** ja anna lapsen **päittää** ja tehdä itse.
- **Vältä** puolesta tekemistä.
- Hyödynnä erilaisia **puhetta tukevia** ja **korvaavia kommunikaatiomenetelmiä**.

Miten tuen osallisuutta?

- **Mahdollista** lasten välistä **leikkiä** ja **ystävyyssuhteita**.
- Anna mahdollisuus **onnistua** ja **iloita** sekä **epäonnistua** ja **pettyä**
- Huomioi lapsen kaikki **aloitteet** ja **mielenkiinnon kohteet**

Palvelut mahdollistavat osallisuutta

- Tarjoa **mahdollisuuksia päästä mukaan yleiseen** toimintaan, ei aina pelkkää erityisryhmätoimintaa
- Monet **palvelut**, kuten henkilökohtainen apu, mahdollistavat lapselle samankaltaisia kokemuksia kuin muillekin lapsille.

Miten varmistan, että lapsi saa ymmärrettävää tietoa?

- Käytä **tuttuja sanoja**
- **Selitä** vaikeat tai uudet sanat
- **Painota** ydinsanoja
- **Lyhyet ja loogiset** lauseet
- Muista **tauottaa** puhettasi
- Hyödynnä äänen **sävyjä**

Miten varmistan, että lapsi saa ymmärrettävää tietoa?

- **Kuvat ovat hyödyllinen työväline.**
- **Kuvat hidastavat ja monipuolistavat** puhetta.
- Kuvien avulla voi **luoda yhteyttä ja avata keskustelua** lapsen näkökulmasta.
- Kuvat jäävät näkyviin, joten niihin voi aina helposti **palata.**
- Hyödyllistä käyttää lapselle **tuttuja kuvia.**
- Kuvat toimivat **ennakoinnin apuna:** esim. kuvitettu ajanvarauskirje.

Esimerkki: kuvitettu palautelomake

MITÄ PIDIT LOMASTA?

MIKÄ OLI LOMALLA MUKAVINTA? LAITA RUKSI PÄÄLLE

		
UIMINEN	UUDET KAVERIT	HYVÄ RUOKA
	JOKU MUU? PIIRRÄ TAI KIRJOITA!	JOKU MUU? PIIRRÄ TAI KIRJOITA!
NUKKUMINEN		

Kiitos!

Tanja Laatikainen

Lisätietoa:

www.tukiliitto.fi/toiminta/perheet-ja-vertaistuki